

SWOT-АНАЛІЗ ПОТЕНЦІАЛУ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В ПОЛТАВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

SWOT-ANALYSIS OF TOURISM DEVELOPMENT POTENTIAL IN THE POLTAVA REGION

УДК 338.48

DOI: <https://doi.org/10.32843/infrastruct66-27>

Сгорова О.В.

к.е.н., доцент,
доцент кафедри економічної теорії
та економічних досліджень
Полтавський державний аграрний
університет

Дорошенко А.П.

к.е.н., доцент,
доцент кафедри економічної теорії
та економічних досліджень
Полтавський державний аграрний
університет

Кононенко Ж.А.

к.е.н., доцент,
доцент кафедри економічної теорії
та економічних досліджень
Полтавський державний аграрний
університет

Yehorova Olena

Poltava State Agrarian University

Doroshenko Andrii

Poltava State Agrarian University

Kononenko Zhanna

Poltava State Agrarian University

Розглядаються можливості розвитку туристичної галузі Полтавської області. Дана оцінка потенціалу туристичної сфери у регіоні та прогноз розвитку туризму у період післявоєнного відновлення економіки України. Проведений SWOT-аналіз об'єкта дослідження, визначені фактори його внутрішнього та зовнішнього середовища, виділені слабкі та сильні сторони Полтавського регіону на ринку туристичних послуг. Визначені найбільш імовірні потенційні можливості та загрози для економіки Полтавської області та, зокрема, її туристичного сектору, у період відновлення. Авторами розроблені можливі сценарії щодо негативних і позитивних впливів соціально-економічного стану України на різні аспекти туристичної діяльності. За результатами аналізу дані рекомендації щодо стратегій розвитку туристичної галузі Полтавської області. Перспективними напрямками визнані лікувально-оздоровчий та зелений туризм, екскурсії областю.

Ключові слова: туризм, Полтавська область, SWOT-аналіз, відновлення України.

Opportunities for tourist development in Poltava region are considered. An assessment of the tourism potential in the region and a forecast of tourism development in the economic post-war reconstruction of Ukraine. The SWOT-analysis of the research object was carried out, the factors of its internal and external environment were determined, the weaknesses and strengths of the Poltava region in the market of tourist services were identified. The strengths of the region are: rich cultural and historical heritage; availability of recreational resources; popularity of everything related to Ukrainian culture and history; quite a wide range of tourist destinations. Weaknesses of the tourism industry of Poltava region are: the quality of tourism services; neglect of historical monuments; unsatisfactory condition of tourist infrastructure; low demand for tourist services due to insolvency of Ukrainians, disinterest of foreigners; shadow economy. The most probable potential opportunities for the economy of Poltava region and, in particular, its tourism sector in the post-war recovery period have been identified: government support, foreign and international partners, attracting investment, increasing demand for low-budget vacations, increasing potential customers and employees at the expense of internally displaced persons. Probable threats (obstacles) to the development of the tourism sector may be: possible destruction of the material base, environmental degradation due to hostilities; lack of funds to finance the tourism industry; competition with popular tourist regions; lack of demand for tourist services due to impoverishment and population decline, disinterest of foreigners. The authors have developed possible scenarios for the negative and positive effects of the socio-economic situation in Ukraine on various aspects of tourism. Competitive tourist products of the region have been identified – excursions to the region, health and green tourism. According to the results of the analysis, recommendations are given on strategies for using the potential of the tourism industry of Poltava region in the postwar period.

Key words: tourism, Poltava region, SWOT-analysis, restoration of Ukraine.

Постановка проблеми. Незважаючи, що на момент написання даної статті в Україні тривають активні воєнні дії, спричинені агресією Російської Федерації, вже обговорюються плани щодо післявоєнної відбудови нашої країни. Український уряд, вітчизняні й закордонні політики та експерти розмірковують над концепцією і практичними кроками відновлення економіки. Звісно, допоки не відомі соціально-економічні наслідки війни, планувати післявоєнну відбудову не на часі. Проте, не тільки можливо, але й необхідно замислюватися над стратегію розвитку як національної економіки взагалі, так і окремих її галузей та регіонів. Аналіз потенціалу туристичної сфери Полтавської області є важливим етапом на шляху відновлення й подальшого розвитку збалансованої конкурентоспроможної економіки регіону.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Методика SWOT-аналізу була розроблена у 60-х роках ХХ століття для визначення стратегії фірм. Нині цей метод успішно застосовують і в інших сферах, зокрема, у стратегічному плануванні окремих галузей національної економіки,

регіонів, областей або населених пунктів. У вітчизняних та закордонних наукових публікаціях останніх років наводяться приклади застосування SWOT-аналізу в дослідженнях туристичної галузі провідних центрів індустрії відпочинку. Так, Ау Аудемір (Ay Aydemir, Туреччина) та Ердоган Екіз (Erdogan Ekiz, Марокко) розглядають SWOT-аналіз як перший крок планування стійкого розвитку туризму й застосували його у дослідженні турецького міста Едірне [1]. Китайські дослідники Хіаохіао Конг (X. Kong), Леї Жанг (L. Zhang) Ренйуан Тан (R. Tan) використали SWOT-аналіз для дослідження туристичного ринку з метою підвищення ефективності управління галузевим маркетингом [2]. Група вчених з Катару із застосуванням даного методу порівняла конкурентоспроможність цієї країни з ОАЕ, Єгиптом, Саудівською Аравією й Туреччиною [3]. Сусанто Путу Чріс (Susanto Putu Chris) використав SWOT-аналіз для оцінки потенціалу кавових плантацій Балі (Індонезія) у розвитку туризму [4].

Серед останніх досліджень українських вчених, в яких був використаний SWOT-аналіз, привертають увагу публікації Г. П. Вислгородської [5], в якій

пропонується парадигма розвитку туристичного ринку України, та В. Кіптенко і Т. Михайленко [6], які визначили стратегічні напрями рекреаційно-туристичної діяльності Національного природного парку «Ічня».

Звісно, проводився SWOT-аналіз і туристичної сфери Полтавської області. Так, у Стратегії розвитку Полтавської області на 2021–2027 роки [7] значна увага приділяється оцінці сталого розвитку туризму. Також заслуговує на увагу робота І. М. Шамари, Г. І. Гапоненко, М. О. Левіна [8], присвячена проблемам і перспективам розвитку туристичного ринку Полтавської області.

Проте, попередні оцінки потенціалу туристичної сфери Полтавщини стосувалися довоєнного періоду, що зумовлює актуальність дослідження перспектив галузі у період відновлення української економіки.

Постановка завдання. Метою дослідження є оцінка перспектив розвитку туристичної сфери Полтавської області.

Виклад основного матеріалу дослідження. SWOT-аналіз є методом стратегічного планування, що базується на аналізі стану внутрішнього і зовнішнього середовища об'єкта.

Методика SWOT-аналізу передбачає оцінку об'єкта за параметрами:

Strengths – сильні сторони, до яких відносять внутрішні можливості (переваги, потенціал, ресурси, цінність, унікальність), що можуть зумовити формування конкурентної переваги;

Weaknesses – слабкі сторони, якими можуть бути недостатні ресурси чи підсистеми потенціалу, що неправильно використовуються, тощо;

Opportunities – можливості, які потенційно позитивно впливають на об'єкт, та альтернативи, які можна використати для досягнення цілей;

Threats – загрози, що негативно впливають на об'єкт, процеси або явища, що перешкоджають йому у досягненні цілей.

Дослідження сильних та слабких сторін, можливостей та загроз регіону, на нашу думку, доцільно визначати за напрямками: місце розташування; природні ресурси; демографічна ситуація, стан ринку праці; потенціал найважливіших галузей економіки; економічний стан, розвиток підприємництва, інвестицій; політичне, соціокультурне середовище тощо. Основні сильні та слабкі сторони туристичної сфери Полтавської області, потенційні можливості та перешкоди для її розвитку у післявоєнний період узагальнені у таблиці 1.

Туристично-рекреаційна галузь є стратегічним напрямом розвитку Полтавщини [7]. Цьому сприяє, зокрема, вигідне для розвитку туризму

Таблиця 1

Матриця SWOT-аналізу туристичної сфери Полтавської області у період післявоєнного відновлення економіки

Внутрішнє середовище	
<p><i>Сильні сторони (S):</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вдале географічне розташування. 2. Багата культурно-історична спадщина. 3. Наявність рекреаційних ресурсів. 4. Достатньо широкий асортимент туристичних напрямів. 5. Популярність у світі усього, пов'язаного з Україною. 6. Наявність брендів туристичних об'єктів. 7. Розвинута транспортна система. 8. Розвинута медична сфера. 	<p><i>Слабкі сторони (W):</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Якість надання туристичних послуг. 2. Занедбаність історичних місць. 3. Незадовільний стан розвитку туристичної галузі та інфраструктури. 4. Низький попит на туристичні послуги внаслідок неплатоспроможності українців, незацікавленості іноземців. 5. Відсутність деяких видів туристичних послуг. 6. Не працює аеропорт Полтави. 7. Наявність тіньової економіки, корупції. 8. Нестача високопрофесійних кадрів у сфері туризму.
Зовнішнє середовище	
<p><i>Можливості (O):</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сприятливі умови для бізнесу, підтримка малого та середнього бізнесу. 2. Співпраця з іноземними партнерами, залучення інвестицій. 3. Альтернативи (зокрема, грантові) джерела фінансування туристичних проєктів. 4. Зростання попиту на малобюджетний, короткостроковий відпочинок. 5. Збільшення населення за рахунок внутрішньо переміщених осіб. 6. Розбудова інфраструктури області. 	<p><i>Загрози (T):</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Можливі руйнування матеріальної бази туристичного сектору, погіршення довкілля внаслідок воєнних дій. 2. Недостатність коштів на фінансування туризму як неперіоритетної галузі внаслідок погіршення загальної економічної ситуації. 3. Конкуренція з популярними туристичними центрами, зокрема, з регіонами України. 4. Зменшення внутрішнього попиту внаслідок збіднення населення. 5. Скорочення населення області внаслідок внутрішньої міграції та еміграції. 6. Побоювання іноземних туристів щодо безпеки перебування. 7. Проблеми з забезпеченням енергоресурсами. 8. Відсутність взаємодії у розв'язанні проблем, підтримки ініціатив між місцевою владою, бізнесом та громадськістю.

місце розташування. Полтавська область займає 28,7 тис. км² на лівому березі Дніпра у центральній частині України. Тип клімату – помірно-континентальний. Серед водних об'єктів Полтавщини – 2 великі річки (Дніпро, Псел), 9 середніх та 135 малих, Кременчуцьке та Кам'янське водосховища. Рельєф області рівнинний. 9,6% території області вкриті лісами, лісосмугами й чагарниками, найпоширенішими є дубові та соснові ліси. Є багато мисливських угідь. Полтавщина є екологічно чистим регіоном. Отже, Полтавська область має сприятливі природно-кліматичні умови для організації відпочинку й туризму, зокрема, для сільського «зеленого». Проте, у порівнянні з українськими та закордонними курортами, розташованими на морських узбережжях або у гірській місцевості, для багатьох туристів регіон є менш привабливим.

На території Полтавщини є кілька джерел лікувальних мінеральних вод, одним з найпопулярніших в Україні є бальнеологічний курорт Миргород. В області діє багато санаторіїв, будинків та баз відпочинку, пансіонатів, дитячих таборів тощо, більшість з яких працює сезонно, з травня по вересень. Також є мережа готелів, мотелів і хостелів і великий вибір приватного житла, що здається в оренду подово. На жаль, актуальна інформація щодо кількості закладів, які потенційно можуть приймати туристів, та їх номерний фонд відсутня. На території області, звісно, є заклади розміщення, які працюють за міжнародними стандартами обслуговування, проте значна кількість їм не відповідає, а ні за матеріальною базою, а ні за якістю обслуговування загалом.

2022 року багато оздоровчо-рекреаційних та готельних закладів Полтавщини прийняли біженців з тимчасово окупованих та найбільш постраждалих від війни територій України. Імовірно, частина з цих людей залишиться проживати у тимчасових прихистках допоки не матиме змоги повернутися додому або отримати постійне житло. Звісно, заселені переміщеними особами заклади тимчасово не можуть обслуговувати туристів. Проте, якщо питання оплати за проживання буде вирішене на державному рівні, такі заклади отримуватимуть стабільний дохід.

Щодо загального стану розвитку туристичної сфери у Полтавській області наведемо цитату з висновків дослідження, проведеного наприкінці 2019 р. Полтавської ОДА: «Відсутність якісного туристичного продукту, його промоції, низький рівень розвитку туристичної мережі та надання послуг у сфері туризму» [7, с. 100].

Безсумнівно, туристична діяльність вимагає належного розвитку інфраструктури. Перевезення туристів Полтавською областю може здійснюватися автомобільним та залізничним транспортом. На жаль, наразі недостатньо розроблені

велосипедні маршрути та не працює аеропорт міста Полтава. Також, слід зазначити нестачу облаштованих пунктів масової зупинки (міста для паркування, кемпінги, санітарні зони тощо) та оглядових майданчиків на маршрутах найбільш популярних туристичних екскурсій. Ще одним суттєвим недоліком є занедбаний стан багатьох історичних місць Полтавщини. Так, з восьми будинків архітектурного ансамблю круглої площі Полтави, розташованому у самому центрі міста, два – зруйновані.

Важливими чинниками розвитку туристичної галузі є демографічна ситуація та стан ринку праці регіону. Станом на кінець 2021 року в Полтавській області проживало близько 1 млн 352 тисячі осіб, у тому числі постійного населення 1 млн 344 тисячі осіб. Рівень безробіття у 2021 році становив 12,4%. [9] За період з лютого по квітень 2022 року в області зареєстровано близько 150 тисяч внутрішньо переміщених осіб, статистика щодо мешканців Полтавщини, які виїхали з області, відсутня. Вкрай важко прогнозувати демографічну ситуацію в регіоні, оскільки вона напряму залежить від інтенсивності, тривалості бойових дій та їх територіальної поширеності. Чисельність населення області може як збільшитися за рахунок переселенців з інших областей, так і зменшитися у зв'язку з міграцією. Проте, найімовірніше, рівень безробіття буде зростати, і сфера обслуговування не буде відчувати нестачу персоналу, можливо, за виключенням менеджерів високої кваліфікації.

Вагомою конкурентною перевагою Полтавщини на туристичному ринку України є унікальна історично-культурна спадщина регіону національного та всесвітнього значення. Полтавщина тісно пов'язана з багатьма видатними політичними, громадськими діячами, письменниками, поетами, музикантами, вченими. У Полтавській області працює 146 музеїв [7].

Область надає та потенційно може розширити асортимент видів екскурсійних послуг, зокрема це:

- культурно-пізнавальний туризм, відвідування унікальної пам'ятки скіфського часу заповідника «Більське городище», музею історії Полтавської битви, Полтавського краєзнавчого музею ім. В. Кричевського, Національного музею-заповідника М. В. Гоголя, Національного музею-заповідника українського гончарства в Опішному, музею ткацтва та вишивки у Решетилівці тощо;

- національно-патріотичний напрям, представлений, зокрема, екскурсійними маршрутами є: «Полтава – духовна столиця України», «Літературна Полтавщина», «Гоголівські місця Полтавщини», «Стежками мандрівного філософа» (Г. С. Сковороди) та іншими;

- гастрономічний туризм, з дегустацією полтавських галушок, вареників, борщу та інших страв місцевої кухні;

– подієвий туризм із відвідуванням таких заходів як «Сорочинський ярмарок», етнофестивалей «Гелон-фест», «Купальські купання», «Пісні Бузкового гаю» у Диканьці й інші.

Враховуючи світовий інтерес до усього українського, такі екскурсії можуть мати попит у іноземних туристів. Щодо українців, то у післявоєнний час макроекономічні проблеми, невідомість майбутнього, спонукатимуть їх до заощаджень «на чорний день», а не до витрат на туристичні послуги. Вірогідно, більшість українців не зможе дозволити собі дорогий та довготривалий відпочинок, тому одно- або дводенні тури областю можуть бути популярними. За наявності фінансування (з альтернативних джерел) можна було б розробити програму з організації безплатних екскурсій Полтавською областю для внутрішньо переміщених осіб.

Розглядаючи перспективи туристичної сфери у період розбудови економіки України, ми спираємося на можливості залучення міжнародної допомоги, іноземних грантів, інвестицій тощо. Проте, слід усвідомлювати, що розподіл обмежених фінансових ресурсів відбуватиметься з урахуванням пріоритетів післявоєнного відновлення, в яких розвиток туризму не буде першочерговою ціллю.

Серед інших найвагоміших наявних загроз для розвитку туристичної галузі Полтавщини відмітимо конкуренцію з популярними туристичними українськими й закордонними центрами; наявність тіньової економіки та корупції, які ще не викоренені в українському суспільстві; відсутність взаємодії у розв'язанні проблем, підтримки ініціатив між місцевою владою, бізнесом та громадськістю. Також внаслідок воєнних дій можливі руйнування матеріальних об'єктів туристичної галузі та інфраструктури, погіршення екології, проблеми з забезпеченням паливом, енергозабезпеченням, побоювання іноземних туристів щодо безпеки перебування в Україні та інші.

Ранжування позиції табл. 1 на ймовірність настання кожної з цих подій і силу їх впливу на туристичну галузь Полтавського регіону, дозволяє виділити ті чинники, вплив яких можна визнати суттєвим а у випадку загроз – критично негативним (табл. 2). Відповідно, запропоновані шляхи запобігання виявлених загроз та використання можливостей, узагальнені у різних стратегіях.

Порівняння сильних та слабких сторін, а також можливостей і загроз (перешкод) розвитку дозволяє сформулювати такі типи стратегій:

1) стратегія «Максі-максі» – визначає яким чином реалізувати сприятливі можливості, використовуючи сильні сторони. Її рекомендують якщо сильні сторони переважають над слабкими, а можливостей більше, ніж загроз. Стратегія спрямована на активне зміцнення конкурентної позиції;

2) стратегія «Максі-Міні» використовує сильні сторони для знешкодження загроз. Її застосовують у скрутній ситуації, коли зусилля спрямовані на нейтралізації зовнішніх загроз. Тобто, це позиція оборони, в якій основні зусилля спрямовуються на утримання позицій і підготовку до активних дій у майбутньому, коли можливості будуть переважати загрози. Водночас припускаються «контратаки» – завоювання окремих ринкових ніш;

3) стратегія «Міні-Максі» рекомендується якщо переважають слабкі сторони, але є наявні можливості. Вона спрямована на мінімізацію слабких сторін завдяки використанню зовнішніх можливостей з одночасними спробами посилити конкурентні позиції де це можливо;

4) стратегія «Міні-міні» спрямована на мінімізацію слабких сторін та уникнення зовнішніх загроз. Це стратегія виживання у складних ситуаціях. Вона реалізується шляхом перепрофілювання, згортання окремих видів діяльності, об'єднання зусиль з партнерами.

Для туристичної галузі Полтавського регіону у період відновлення економіки ймовірні загрози перевищують потенційні можливості, а слабких сторін кількісно більше за сильних, таке поєднання орієнтує на стратегію «Міні-Міні». Але, заходи запропоновані для інших стратегій також можуть бути використані при плануванні розвитку галузі.

При виборі стратегії також враховують ефекту синергії чинників. Наприклад, вагоме значення для розвитку туризму в регіоні відіграє поточна економічна ситуація в країні та платоспроможність потенційних споживачів туристичних послуг. Водночас розвиток туристичної сфери сприяє соціально-економічному розвитку через створення нових робочих місць, що, своєю чергою, сприяє збільшенню доходів населення та наповненню державного та місцевого бюджетів. Завдяки збільшенню доходів бюджетів є можливість розвитку інфраструктури, відродження національних мистецтв, створенню нових робочих місць і так далі. Інший приклад: позитивний зовнішній чинник – зростання підтримки українського бізнесу від держави, іноземних, міжнародних партнерів – посилює конкуренцію між кандидатами на отримання такої допомоги. Регіони, які залучили інвестиції, посилять свої конкурентні позиції, що стане загрозою для інших.

Серед заходів стратегії, запропонованої для розвитку туризму на Полтавщині, – розробка програм переорієнтації будинків та баз відпочинку, пансіонатів, на профільні оздоровчі заклади для постраждалих внаслідок воєнних дій з фінансуванням з альтернативних джерел. Якщо до війни такі заклади, як зазначалося, переважно працювали сезонно, то у перспективі їх можна використовувати впродовж усього року. Лікування та

Можливі стратегії післявоєнного розвитку туристичної галузі Полтавської області за результатами SWOT-аналізу

<p>Найвагоміші за ступенем впливу на розвиток туристичної галузі</p>	<p><i>Можливості:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підтримка бізнесу від держави, іноземних, міжнародних партнерів, залучення інвестицій. 2. Зростання попиту на малобюджетний, короткостроковий відпочинок. 3. Збільшення потенційних клієнтів та працівників галузі за рахунок внутрішньо переміщених осіб. 	<p><i>Загрози (перешкоди):</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Можливі руйнування матеріальної бази, погіршення довкілля внаслідок воєнних дій. 2. Недостатність коштів на фінансування туристичної галузі як неперіоритетної внаслідок погіршення загальної економічної ситуації в Україні. 3. Конкуренція з популярними туристичними регіонами. 4. Відсутність попиту на туристичні послуги внаслідок збіднення та скорочення населення області та України загалом, незацікавленості іноземців.
<p><i>Сильні сторони:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Багата культурно-історична спадщина. 2. Наявність рекреаційних ресурсів. 3. Популярність усього, пов'язаного з Україною. 4. Достатньо широкий асортимент туристичних напрямів. 	<p>Яким чином реалізувати можливості, використовуючи сильні сторони?</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Максимальне використання програм підтримки бізнесу, подання заявок на отримання допомоги з наголосом на унікальність регіону. 2. Розробка нових одноденних екскурсійних маршрутів, орієнтованих на переселенців та школярів, з грантовою підтримкою. 3. Ефективна інформаційно-рекламна кампанія Полтавщини у ЗМІ. 4. Створення нових робочих міст у туристичній сфері. 	<p>Яким чином знешкодити загрози, використовуючи сильні сторони?</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розробка чітких планів щодо захисту матеріальних цінностей, які мають культурно-історичну цінність (музейні цінності, пам'ятки архітектури тощо), на випадок надзвичайних ситуацій, моніторинг виконання запланованих заходів. 2. Розробка та надання туристичних послуг з конкурентоспроможним співвідношенням ціна/якість. 3. Ефективна інформаційно-рекламна кампанія у ЗМІ, створення загального бренду гостинності Полтавщини.
<p><i>Слабкі сторони:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Не завжди належна якість надання туристичних послуг. 2. Зanedbanня історичних пам'яток. 3. Незадовільний стан туристичної інфраструктури. 4. Низький попит на туристичні послуги внаслідок неплатоспроможності українців, незацікавленості іноземців. 5. Наявність тіньової економіки, корупції. 	<p>Як мінімізувати слабкі сторони, використовуючи можливості?</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Збереження, реконструкція та облаштування історико-культурних пам'яток за фінансування державою, іноземними та міжнародними донорами, інвестицій. 2. Розробка місцевих програм розвитку туризму, екскурсійних маршрутів з грантовою підтримкою. 3. Посилення контролю за туристичною діяльністю та грошовими потоками з боку держави, донорів та інвесторів сприятиме підвищенню якості послуг, детінізації доходів. 4. Організація навчання та підвищення кваліфікації працівників сфери туризму. 5. Залучення експертів, іноземних та міжнародних партнерів до розробки стратегії розвитку туризму. 	<p>Як уникнути загроз, спричинених слабкими сторонами?</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розробка планів захисту матеріальних цінностей, які мають культурно-історичну цінність на випадок надзвичайних ситуацій, моніторинг виконання запланованих заходів. 2. Посилення контролю за туристичною діяльністю та грошовими потоками з боку держави, донорів та інвесторів. 3. Розробка місцевих програм розвитку туризму, екскурсійних маршрутів, орієнтованих на малозабезпечені верстви населення. 4. Розробка програм та бізнес-планів переорієнтації будинків та баз відпочинку, пансіонатів на профільні оздоровчі заклади для українців, постраждалих внаслідок воєнних дій.

реабілітація постраждалих від війни сприятиме оздоровленню та соціалізації українців. Якщо ж надати можливість проживання у таких лікувально-оздоровчих закладах медичним працівникам з родинами, це допоможе працевлаштувати висококваліфікованих фахівців, розвивати медичну сферу регіону.

Висновки із проведеного дослідження і подальші перспективи в даному напрямку. Полтавська область має значний ресурсний потенціал для розвитку туризму. Однак, окрім природних ресурсів та цікавих об'єктів культурно-історичної спадщини, важливу роль у туристичній діяльності відіграють наявність і стан закладів

розміщення, туристичної та транспортної інфраструктури, якість надання послуг. На жаль, сучасний стан матеріально-технічної бази туристичної сфери Полтавської далекий від світових стандартів. Погіршують прогноз щодо розвитку туристичної сфери очікування щодо зниження платоспроможності українців, неперіоритетність фінансування галузі у період післявоєнної відбудови. За таких умов стратегією туризму є мінімізація слабких сторін та уникнення зовнішніх загроз. Водночас додають оптимізму у прогнозі розвитку туристичної сфери наміри щодо сприяння розвитку українського бізнесу, анонсовані державні та міжнародні програми підтримки, зростання попиту на пізнання української культури та історії.

Розвиток туризму може стати одним з драйверів зростання економіки Полтавщини, зокрема, завдяки створенню робочих місць, збільшенню доходів місцевих бюджетів. Полтавщина може запропонувати конкурентоспроможні туристичні продукти за такими перспективними напрямками як лікувально-оздоровчій та зелений туризм, екскурсій область. Але, щоб потенціал регіону був повністю використаний, необхідні не лише зусилля місцевої влади, бізнесу та громад, але й фінансова допомога держави та закордонних партнерів.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Ay, Aydemir, and Erdogan Ekiz. SWOT Analysis as an Initial Step Towards Sustainable Tourism Development Planning: Case of Edirne City, Turkey's Gate to Europe. *Co-Editors. Cobanoglu and Della Corte: Proceedings of the Global Conference on Services Management*. 2021. Volume 2. P. 114–116. DOI: 10.5038/2641-5062-v2.
2. X. Kong, L. Zhang and R. Tan. Design of tourism marketing management system based on SWOT analysis. *International Conference on Intelligent Transportation, Big Data & Smart City (ICITBS)*, 2021. Pp. 86–89. DOI: 10.1109/ICITBS53129.2021.00030.
3. Ghialy, Y. A. P., Shrabani, S. A. H. A., Saleh, A. S., Ndubisi, N. O., & Alsowaidi, S. S. A comparative analysis of OF Qatar's tourism competitiveness with Egypt, Saudi Arabia, The United Arab Emirates and Turkey. *PressAcademia Procedia*. 2021. № 13 (1). Pp. 17–21.
4. Susanto, Putu Chris. Initiation of a Rural Edutourism Destination in Bali Indonesia based on SWOT Analysis. *International Journal of Social Science and Education Research Studies* 2.2, 2022. Pp. 50–60.
5. Вислободська Г. П. Парадигма розвитку туристичного ринку України. *Інфраструктура ринку*. 2020. № 48. С. 54–58.
6. Kiptenko, Viktoriia, and Tetiana Mykhailenko. The Strategy Focuses of Recreation and Tourism Activities of Ichnia National Nature Park (Ukraine) Design Employing Canvas Business-model and SWOT-analysis. *SHS Web of Conferences*. Vol. 126. EDP Sciences, 2021. DOI: 10.1051/shsconf/202112607002.

7. Стратегія розвитку Полтавської області 2021–2027 : затверджена рішенням Полтавської обласної ради 20.12.2019 р. Полтава. URL: <http://surl.li/aztzc>.

8. Шамара І. М., Гапоненко Г. І., Левіна М. О. Проблеми та перспективи розвитку туристичного ринку Полтавської області. *Вісник ХНУ імені В. Н. Каразіна. Серія «Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм»*. 2020. Вип. 12. С. 252–260.

9. Головне управління статистики у Полтавській області : Офіційний веб-сайт. URL: <http://www.pl.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 25.05.2022).

REFERENCES:

1. Ay, Aydemir, and Erdogan Ekiz. (2021) SWOT Analysis as an Initial Step Towards Sustainable Tourism Development Planning: Case of Edirne City, Turkey's Gate to Europe. *Co-Editors*, pp. 114–116. DOI: 10.5038/2641-5062-v2.
2. X. Kong, L. Zhang and R. Tan. (2021) Design of tourism marketing management system based on SWOT analysis. *2021 International Conference on Intelligent Transportation, Big Data & Smart City (ICITBS)*, pp. 86–89. DOI: 10.1109/ICITBS53129.2021.00030.
3. Ghialy, Y. A. P., Shrabani, S. A. H. A., Saleh, A. S., Ndubisi, N. O., & Alsowaidi, S. S. (2021) A comparative analysis of OF Qatar's tourism competitiveness with Egypt, Saudi Arabia, The United Arab Emirates and Turkey. *PressAcademia Procedia*, vol. 13(1), pp. 17–21.
4. Susanto, Putu Chris. (2022) Initiation of a Rural Edutourism Destination in Bali Indonesia based on SWOT Analysis. *International Journal of Social Science and Education Research Studies*, 2.2, pp. 50–60.
5. Vyslobodska H. P. (2020) Paradyghma rozvytku turystychnogho rynku Ukrainy [Paradigm of development of the tourist market of Ukraine]. *Infrastruktura rynku*, vol. 48, pp. 54–58.
6. Kiptenko, Viktoriia, and Tetiana Mykhailenko. (2021) The Strategy Focuses of Recreation and Tourism Activities of Ichnia National Nature Park (Ukraine) Design Employing Canvas Business-model and SWOT-analysis. *SHS Web of Conferences*. Vol. 126. EDP Sciences, DOI: 10.1051/shsconf/202112607002.
7. Stratehiia rozvytku Poltavskoi oblasti 2021-2027. Zatverdzhena rishenniam Poltavskoi oblasnoi rady 20.12.2019 r. [Poltava Regional Development Strategy 2021–2027: approved by the decision of the Poltava Regional Council 20.12.2019], Poltava. URL: <http://surl.li/aztzc>.
8. Shamara I. M., Haponenko H. I., Levina M. O. (2020) Problemy ta perspektyvy rozvytku turystychnoho rynku Poltavskoi oblasti [Problems and prospects of development of the tourist market of Poltava region]. *Visnyk KhNU imeni V. N. Karazina*. Vol. 12, pp. 252–260.
9. Holovne upravlinnia statystyky u Poltavskii oblasti : Ofitsiynyi veb-sait [Main Department of Statistics in Poltava Region: Official website]. URL: <http://www.pl.ukrstat.gov.ua>.